

ASD

Gulpen-Wittem

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Aan het College van burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem

Postbus 56

6270 AB Gulpen

Email: info@gulpen-wittem.nl

Onderwerp: Beleidsplan Armoede

Datum: 20 november 2020

Geacht College,

In zijn advies m.b.t. het Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2024 “Iedereen doet mee” d.d. 6 september 2019, waar de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem destijds positief over adviseerde, vroeg de ASD nadrukkelijk aandacht voor armoede alsook voor de kwaliteit en vitaliteit van onze samenleving in Gulpen-Wittem. Verder gaf de ASD aan pro-actief betrokken te willen worden bij nieuwe beleidsplannen wat betreft invulling en aanpak van de verschillende thema’s en onderwerpen.

Armoede.

Armoede en schulden grijpen in op het fundament van iemands leven. Langdurige armoede veroorzaakt stress en heeft heel vaak somberheid en depressie tot gevolg, waardoor mensen niet meer vooruit kunnen kijken en soms onverstandige beslissingen nemen. Daarnaast kampen burgers in armoede met allerlei andere psychosociale en gezondheidsproblemen, die leiden tot sociale uitsluiting, zoals wethouder Franssen terecht in zijn voorwoord vermeldt.

Armoede is om die redenen een beleidsterrein dat bij de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem reeds lange tijd nadrukkelijk de aandacht heeft. De Adviesraad voelt in die zin een grote verantwoordelijkheid als het erom gaat inwoners van Gulpen-Wittem die zich geconfronteerd zien met armoede of lage inkomsten een stem te geven. De ASD is voor deze burgers belangenbehartiger en hun spreekbuis en levert voor hen daarbij bijdragen aan de totstandkoming van nieuw beleid. Het gewicht dat de ASD hieraan toekent, wordt zichtbaar in de aanwezigheid van een speciale aandachtsfunctionaris Armoede binnen hun gelederen.

De Adviesraad Sociaal Domein is dan ook verheugd dat het college, in de persoon van wethouder Franssen als portefeuillehouder Sociaal Domein, de ingezette beleidslijn van het vorige college heeft voortgezet, hetgeen geresulteerd heeft in het voorliggende Beleidsplan Armoede 2020-2024.

De betrokkenheid van de Adviesraad bij de totstandkoming van het beleidsplan Armoede is wat traag op gang gekomen. Graag hadden wij gezien dat met name onze specialisten in dit dossier vroegtijdiger bij de verkennende fase betrokken zouden zijn geworden. Hierin schuilt een leermoment dat met betrokkenen inmiddels nader besproken is.

Beleidsplan Armoede.

Het voorwoord van wethouder Franssen waarin hij stelt dat hij zich persoonlijk verantwoordelijk voelt om mensen in onze gemeente te beschermen tegen armoede en schulden en ze te helpen als ze toch problemen krijgen, toont de morele grondslag die aan de basis ligt van dit Beleidsplan Armoede. Een morele grondslag die de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem uit het hart gegrepen is. In die zin is zeker sprake van een gezamenlijke visie. De ASD adviseert uw college en de gemeenteraad dan ook deze morele grondslag over te nemen.

Ruimhartig armoedebeleid

Het ruimhartig armoedebeleid, zoals verwoord in voorliggende beleidsnota ondersteunt de Adviesraad ten volle. Op die manier kunnen onze burgers die voor kortere of langere tijd ondersteuning nodig hebben om te komen tot een nieuwe of hernieuwde zelfredzaamheid ook werkelijk op de lokale overheid rekenen.

In dit kader specifiek kijkend naar artikel 35 van de Participatiewet doet het de ASD deugd dat er in het beleidsplan vermeld staat, dat er voor inwoners in onze gemeente die in armoede leven binnen de regelingen passend bij de situatie naar *maatwerk* gezocht wordt. De ASD zou daaraan toe willen voegen met aandacht voor goede informatievoorziening en vereenvoudiging van procedures.

Integrale aanpak

Integrale aanpak, versterken van zelfredzaamheid, preventie en vroegsignalering zijn sterke elementen in de planvorming die in de voorgestelde uitwerking, (*maatwerk, netwerkversterking, burgerbetrokkenheid enz.*) een veelbelovende aanzet vormen.

Extra aandacht voor kinderen

In het beleidsplan wordt terecht extra aandacht geschonken aan onze jongste en jeugdige inwoners. Met name de insteek wat betreft de praktische aanpak waarbij jongeren bij beleidsvorming betrokken worden spreekt de Adviesraad erg aan. Samen met jongeren bekijken wat ze belangrijk vinden, waar ze prioriteit aan willen geven en hoe ze dat aan willen pakken, zijn belangrijke richtinggevendende vragen die hierbij kunnen helpen.

Opzet beleidsplan

De opzet van dit kaderstellende beleidsplan is overzichtelijk en compact. De keuze om puntsgewijs de ambitie uit te spreken en vervolgens te concretiseren met de beantwoording van de vraag: Wat gaan we doen?, en daarbij de samenhang niet uit het oog verliezend, is een prima opzet, die de Adviesraad aanspreekt.

Monitoring, evaluatie en communicatie

Citaat: "Het is belangrijk om van onze inwoners zelf terug te horen hoe zij het armoedebeleid in de gemeente Gulpen-Wittem ervaren."

Een uitgangspunt dat de Adviesraad ten volle onderschrijft. Het is goed om direct betrokkenen als bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden en asielzoekers te betrekken bij de monitoring en bij hen verhalen over hun ervaringen op te halen waarmee een evaluatie daadwerkelijk meer praktijk relevante informatie oplevert. Wellicht is het een idee om te komen tot de instelling van een klankbordgroep of denktank Armoede, bestaande uit de in het beleidsplan (pag.19) vernoemde gremia die een aanvullende bijdrage kunnen leveren wat betreft monitoring en evaluatie.

Raadsconferentie

In het nieuwe coalitieprogramma “Samen met de inwoners voor een stabiel bestuur” wordt vermeld dat naar verwachting de werkloosheids- en armoedeproblematiek zullen toenemen door maatregelen vanwege de COVID19-pandemie. De Adviesraad onderschrijft deze observatie en denkt dat zowel de huidige als zeker de toekomstige impact van de Coronapandemie verre van duidelijk en overzienbaar zijn.

Juist de toegenomen problematiek als het gaat om eenzaamheid, armoede, werkloosheid, sociaal welbevinden (ook bij jongeren) door de Covid19-maatregelen inclusief de gevolgen op lokaal niveau, vragen nu en later niettemin om een heldere en zorgvuldige aanpak. De impact op de verschillende huiskamers, het taalcafé en het alzheimer café moeten hierbij eveneens betrokken worden.

De Adviesraad deelt de noodzaak om een brede raadsconferentie (zoals opgenomen in het voornoemde coalitieprogramma) te organiseren op het terrein van de sociale problematiek, het armoedebeleid en de ontwikkelingen in de schuldhulpverlening. Hiernaast adviseert de Adviesraad om bij deze raadsconferentie ook te bespreken op welke wijze de voortgang en effectiviteit van het ingezette beleid in beeld gebracht kan worden en hoe inzicht verkregen kan worden met betrekking tot efficiency en doelmatigheid.

Wellicht zou een meerjarig periodiek armoedeonderzoek met nulmeting hierbij verhelderende inzichten kunnen verschaffen. Wat de Adviesraad betreft zeker het overwegen waard.

In het verlengde hiervan zouden ook inzichten opgedaan kunnen worden omtrent het percentage niet-gebruik van de diverse regelingen en voorzieningen.

Daarnaast zou ook het verkrijgen van verantwoordingsinformatie die het mogelijk maakt om te sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid van de Kredietbank Limburg in en bij schuldhulpverlening aan de orde kunnen komen.

De Adviesraad stelt voor om de voornoemde raadsconferentie uiterlijk in het 1^e kwartaal van 2021 te laten plaatsvinden, waarbij zij gaarne, zowel bij voorbereiding als deelname, een actieve en betrokken bijdrage zou willen leveren.

Verbinden en versterken van netwerken

Verbindingen zoeken en leggen met en tussen de diverse vrijwilligers-organisaties, charitatieve organisaties, kerkelijke netwerken, professionele organisaties in Gulpen-Wittem die met armoedeproblematiek en schulden in aanraking komen zouden naar inzicht van de Adviesraad moeten bijdragen aan een gezamenlijke aanpak, waardoor vermindering van armoede en schulden in onze gemeente ontstaat. In het voorliggende beleidsplan Armoede 2020-2024 wordt nadrukkelijk naar deze verbindingen gezocht. In die zin kijken we hoopvol vooruit naar de realisatie van deze ambitie(s).

Signalering

Met enige zorg kijkt de Adviesraad vooruit naar de gevolgen voor de bestaanszekerheid voor steeds meer burgers in onze gemeente onder invloed van de huidige sociaal-economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Uit eigener beweging hulp zoeken is soms heel moeilijk. De Adviesraad kwam in haar verkenning tot een wellicht bruikbare suggestie. Speciaal ter signalering van (stille) armoede zou een *onafhankelijk* vertrouwenspersoon, eventueel via een apart meldpunt, laagdrempelig benaderbaar moeten zijn om burgers (los van de officiële kanalen) in staat te stellen hun verhaal te doen en te kijken op welke wijze eventueel doorverwezen zou kunnen worden naar daarvoor geldende instanties.

Sociaal Cultureel Planbureau

De Adviesraad heeft op 16 november 2020 kennisgenomen van de publicatie 'Sociaal Domein op koers?' van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) van Mariska Kromhout e.a. In dit onderzoek stelt het SCP dat de transitie in het sociaal domein stagneert. Vijf jaar na de decentralisatie is de ondersteuning van kwetsbare burgers nog niet op orde. Het SCP stelt dat de verwachtingen van het nieuwe beleid te hoog gespannen waren, bijvoorbeeld over de **zelfredzaamheid** van mensen en een zorgzamere samenleving.

De ASD adviseert het thema *zelfredzaamheid* ook aan de orde te stellen in de binnenkort te beleggen raadsconferentie om te komen tot een "couleur locale" aanpak.

Positief advies

Op basis van voorgaande observaties, overwegingen en suggesties kan de Adviesraad Sociaal Domein naar uw college en de gemeenteraad een positief advies uitbrengen over voorliggend beleidsplan. Juist de bijzondere aandacht die uitgaat van het motto dat door de wethouder gebezigd wordt: "**Armoede en schulden pakken we samen aan!**", maakt energie vrij om onze gezamenlijke verantwoordelijkheid en verplichtingen naar onze inwoners toe die getroffen worden door armoede onvolwaardig na te komen.

De Adviesraad spreekt daarom graag zijn vertrouwen uit over het Beleidsplan Armoede 2020-2024.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem.

Wiel Botterweck, voorzitter.

Bart Philip Kievit, secretaris